माध्यमिक शिक्षा बोर्ड, राजस्थान, अजमेर

मॉडल प्रश्न पत्र

कक्षा 10

(तृतीय भाषा–उर्दू,गुजराती,सिन्धी,पंजाबी)

केवल बोर्ड परीक्षा 2021 के लिए

सामान्य दिशा–निर्देश

Model Question Paper 2021

General Instructions

1. मॉडल प्रश्न पत्र परीक्षा 2021 के लिए बोर्ड वेबसाईट पर अपलोड किये गये संशोधित पाठ्यक्रम के आधार पर तैयार किये गये है।

Model Question papers are uploaded on the Board website have been framed on the basis of the revised syllabus for Board Examination 2021.

2. कोविड–19 परिपेक्ष्य में लम्बे समय तक विद्यालय नहीं खुले और विधिवत शिक्षण बाधित हुआ है अतः मुख्य पाठ्यक्रम समिति द्वारा नवीन प्रश्नपत्र पेटर्न अनुमोदित किया गया है

Due to the COVID-19 conditions schools have not been opened for the students for a long time. Teaching process has been hampered, hence the syllabus committee has approved a new Question paper pattern.

3. सभी प्रश्न पत्र नवीन पेटर्न पर आधारित हैं। प्रश्न पत्रों में बहुविकल्पी, एक पंक्ति में उत्तर वाले, रिक्त स्थान पूर्ति, लघुउत्तरात्मक– I, लघुउत्तरात्मक– II निबधात्मक प्रश्नों का समावेश है।

All the Model Question papers are framed according to the new pattern. Multiple Choice Questions, one line answers, Fill in the blanks, Short Answer Type - I, Short Answer Type - II, Long Answer Type Questions are included in the Question Papers.

4. खण्ड स एवं द के प्रत्येक प्रश्न में एक–एक, तथा खण्ड य के प्रत्येक प्रश्न में 2–2 विकल्प दिये गये है।

Section C and D have one internal choice and Section E has two internal choices in each question.

5. पाठ्यक्रम में दिये गये इकाई वार अंक एवं अंक भार में 25% तक अंकभार में परिवर्तन बोर्ड परीक्षा के प्रश्नपत्रों में सम्भव है।

A change/ variation up to 25% can be there in the unit-wise marking scheme/weightage of marks as given in the syllabus and in the main Board Examination Question papers.

SECONDARY EXAMINATION-2021

MODEL PAPER - 2021

URDU

(Third Language)

Time : 3 ¼ Hours

Maximum Marks : 80

طلبہ کے لیے ہدایات:

(i) طلبہ/ طالبات سب سے پہلے سوال کے پرچہ پر اپنا رول نمبر ضرور لکھیں۔

(ii) سبھی سوالات لازمی ہیں۔

(iii) ہر سوال کا جواب دی گئی کاپی میں ہی لکھیں۔

(iv) ہر جواب سے پہلے اس کا صحیح سوال نمبر لکھیں۔

(v) جن سوالوں کے ایک سے زائد حصے ہوں اُن حصوں کے جوابات ایک ساتھ ہی لکھیں۔

(vi) سوالوں کے جوابات خوشخط لکھیں اور املا کی درستی کا خیال رکھیں۔

(vii) ہر سوال کا جواب لکھتے ہوئے اس سوال میں دی گئی ہدایت پر عمل کریں۔

نوٹ:-سوالات کے نمبر مندرجہ ذیل ہیں۔

حصّے	سوالوں کی تعداد	ہر سوال کے نمبر	کل نمبر
حصہ۔الف	سوال نمبر 1 میں (1 سے 10) اور 2 سے 11=20	1	20
حصہ۔ب	سوال نمبر 12 سے 19=8	2	16
حصہ۔ج	سوال نمبر 20 سے 23=4	4	16
حصہ۔د	سوال نمبر 24 سے 25=2	5	10
حصہ۔ہ	سوال نمبر 26 سے 28=3	6	18

حصہ (الف)

سوال 1۔ مندرجہ ذیل دس کثیر انتخابی سوالات (Multiple Choice Question) دیے جا رہے ہیں۔ان میں سے ہر ایک سوال کے چار ممکنہ جوابات دیے گئے ہیں صحیح جواب کو دی گئی کاپی میں لکھیے۔

(i) سبق ''وقت'' کے مطابق دنیا میں کس کی تلافی نہیں ہے۔ 1

(الف) دولت (ب) شہرت

(ج) وقت (د) سخت

(ii) نوشیروان کس لیے مشہور تھا۔ 1

(الف) شان وشوکت کے لیے (ب) شجاعت کے لیے

(ج) عدل وانصاف کے لیے (د) سخاوت کے لیے

(iii) ابوّ خاں کو کیا شوق تھا۔ 1

(الف) گھومنے پھرنے کا (ب) بھیڑ پالنے کا

(ج) بکریاں پالنے کا (د) گدھے پالنے کا

(iv) امتحان میں کون سی دو صورتیں ہوتی ہیں۔ 1

(الف) پاس یا فیل (ب) محنت اور مشقت

(ج) حاضر یا غیر حاضر (د) اوّل یا آخر

(v) سبق ''ایک تندرستی ہزار نعمت'' میں تندرستی سے متعلق کس شاعر کا شعر شامل ہے۔ 1

(الف) میر تقی میرؔ (ب) مرزا غالبؔ

(ج) نذیرؔ اکبر آبادای　　　(د) داغؔ دہلوی

(vi) بندے کو بخش دینا کس کا کام ہے۔　1

(الف) اللہ کا　　　(ب) فرشتوں کا

(ج) انسان کا　　　(د) بادشاہ کا

(vii) نظیرا کبر آبادی کا اصل نام کیا تھا۔　1

(الف) ولی محمد　　　(ب) علی محمد

(ج) نظیر احمد　　　(د) اکبر آبادی

(viii) نظم ''محنت کرو'' سے شاعر نے خصوصاً کسے پیغام دیا ہے۔　1

(الف) عام لوگوں کو　　　(ب) طلبہ کو

(ج) مزدوروں کو　　　(د) عورتوں کو

(ix) پرندہ کس چیز کو ترس رہا ہے۔　1

(الف) آزادی کو　　　(ب) غلامی کو

(ج) کھانے کو　　　(د) گھومنے کو

(x) لفظ 'عابد' کے کیا معنی ہیں۔　1

(الف) عبادت کرنے والا　　　(ب) عیب دار

(ج) پرہیز گار　　　(د) خوش اخلاق

نوٹ:۔ مندرجہ ذیل سوالات کے مختصر ترین جوابات لکھیے۔

سوال 2۔ حمد کی تعریف لکھیے۔　1

سوال3۔ وقت کو کس طرح استعمال کرنا چاہیے؟ 1

سوال4۔ ’’کامیابی اور ناکامی خدا کے ہاتھ ہے‘‘ یہ بات کس نے کس سے کہی؟ 1

سوال5۔ ڈاکٹر ذاکر حسین کب اور کہاں پیدا ہوئے؟ 1

سوال6۔ صیدگاہ میں نوشیروان کو کس چیز کی ضرورت تھی؟ 1

سوال7۔ انسان کے لیے اللہ تعالیٰ کی سب سے بہترین نعمت کیا ہے؟ 1

سوال8۔ رسولن بی بی کون تھی؟ 1

نوٹ:۔ مندرجہ ذیل سوالات میں خالی جگہوں کو مناسب الفاظ سے بھریے۔

سوال9۔ عبدالحمید کی والادت 31 جنوری۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔کو ہوئی۔ 1

سوال10۔ ابوّ خاں نے اپنی بکری کا نام۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔رکھا تھا۔ 1

سوال11۔ مولانا۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔بچوں کے شاعر و ادیب کے نام سے مشہور تھے۔ 1

حصہ (ب)

نوٹ:۔ مندرجہ ذیل غیر درسی اقتباس کو بغور پڑھیے اور دیے گئے سوالات کے جوابات لکھیے۔

آج کل کے عالم کہتے ہیں کہ ہماری دنیا پہلے آگ کا ایک گولا تھی، اس آگ کا نہیں جو ہمارے گھروں میں جلتی ہے یہ ایک اور ہی آگ تھی جو بن جلائے جلی اور بن بجھائے بجھ گئی، شاید یہ وہ چیز تھی جسے ہم بجلی کہتے ہیں، لیکن کبھی نہ کبھی دنیا آگ کا گولا تھی ضرور، کیوں کہ ہمیں ایسے ہی لاکھوں کروڑوں آگ کے گولے آسمان میں چکر کھاتے دکھائی دیتے ہیں، اور ہماری زمین پر اب بھی آتش فشاں پہاڑ جب چاہتے ہیں دہکتی آگ اگل دیتے ہیں، یا زمین کے اندر سے کھولتے پانی کے چشمے پھوٹ نکلتے ہیں۔ دوسرے آگ کے گولے جو دنیا سے بہت بڑے اور بہت زیادہ پرانے

ہیں اب تک آگ ہی آگ ہے۔ دنیا میں یہ آگ، پانی اورزمین کیوں بن گئی یہ ہمیں نہیں معلوم۔

سوال12۔ اس اقتباس کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔ 2

سوال13۔ آج کل کے عالم دنیا کے بارے کیا کہتے ہیں؟ 2

سوال14۔ آتش فشاں پہاڑ کیا کرتے ہیں؟ 2

سوال15۔ دوسرے آگ کے گولے جو دنیا سے بہت بڑے ہیں، اب تک ان گولوں پر کیا ہے؟ 2

نوٹ:- مندرجہ ذیل سوالات کے مختصر جوابات لکھیے۔

سوال16۔ مولانا اسمٰعیل میرٹھی کب اور کہاں پیدا ہوئے؟ 2

سوال17۔ میر تقی میرؔ کا انتقال کب اور کہاں ہوا؟ 2

سوال18۔ مندرجہ ذیل الفاظ میں سے کن ہی دو کے مترادف الفاظ لکھیے۔ 2

(i) زمین (ii) پانی (iii) پہاڑ (iv) جنت

سوال19۔ مندرجہ ذیل میں سے کن ہی چار الفاظ کے متضاد الفاظ لکھیے۔ 2

(i) نیک (ii) دوست (iii) نثر

(iv) بہشت (v) عزّت (vi) صحیح

حصہ (ج)

نوٹ:- مندرجہ ذیل سوالات کے جوابات چار سے چھ سطروں میں لکھیے۔

سوال20۔ محاورے ''آب آب ہونا'' اور ''زمین آسمان ایک کرنا'' دونو محاوروں کا مطلب لکھتے ہوئے جملوں میں استعمال کیجیے۔ 4

یا

کہاوت ''آم کے آم گٹھلیوں کے دام'' اور ''دودھ کا دودھ پانی کا پانی'' دونوں کہاوتوں کا مطلب لکھتے ہوئے جملوں میں استعمال کیجیے۔

سوال 21۔ مندرجہ ذیل رموز اوقاف کی علامتیں بتاتے ہوئے ان کی تعریف لکھیے۔ 4

(i) سکتہ (Comma) (ii) خط (Dash)

یا

مندرجہ ذیل رموز اوقاف کی علامتوں کو کیا کہتے ہیں؟ ان کی تعریف لکھیے۔

(i) ; (ii) ؟

سوال 22۔ فعل کسے کہتے ہیں؟ اس کی تعریف مع مثال کے لکھیے۔ 4

یا

فاعل کسے کہتے ہیں؟ مع مثال کے لیے۔

سوال 23۔ غزل کی تعریف بیان کرتے ہوئے اس کی خصوصیات لکھیے۔ 4

یا

نظم کی تعریف بیان کرتے ہوئے اس کی خصوصیات لکھیے۔

حصہ (د)

سوال 24۔ مندرجہ ذیل اقتباسات میں سے کسی ایک اقتباس کا مطلب مع سیاق وسباق کا حوالہ دیتے ہوئے لکھیے۔ 5

ایک تندرست شخص کو اپنی تندرستی کی اہمیت کا اتنا احساس نہیں، اس کے برعکس ایک بیمار شخص اپنی تندرستی کی اہمیت زیادہ اچھی طرح سمجھ سکتا ہے۔ وہ اپنی بیماری سے خود تو تکلیف پاتا ہی

ہے ساتھ ہی اس کے تیمار دار بھی پریشان ہو جاتے ہیں۔ اس لیے ہمیں تندرستی کے معاملے میں لا پرواہی نہیں برتنی چاہیے اور اللہ کی اس بیش بہا نعمت کی قدر کرتے ہوئے جسم کو نقصان پہنچانے والی نشہ آور اور دیگر نقصان دہ چیزوں سے دور رہنا چاہیے۔

یا

ایک حکایت اس بادشاہ کی شیخ سعدیؒ نے لکھی ہے جس سے یہ ثابت ہوتا ہے کہ وہ ادبی عمور میں عدل کے قائدوں کو ملحوظ رکھتا اور انصاف کی پابندی کرتا تھا چنانچہ جب صید گاہ میں اس کو نمک کی ضرورت ہوئی تو قریب کے گاؤں میں غلام بھیجا مگر اس کو سخت تاقید کی کہ قیمت دے کر لانا، غلام نے کہا۔۔۔ ''ذرا سے نمک دینے میں رعایا کو کیا مضرّت پہنچے گی۔'' بادشاہ نے کہا کہ ایک بری رسم پڑ جائے گی، جو بڑے بڑے ظلم دنیا میں ہو رہے ہیں وہ شروع میں ایسے ہی خفیف تھے۔

سوال 25۔ مندرجہ ذیل اشعار غزل کا مطلب لکھیے۔ 5

(i) اشک آنکھوں میں کب نہیں آتا　　لہو آتا ہے جب نہیں آتا

(ii) جمع کرتے ہو کیوں رقیبوں کو　　ایک تماشا ہوا، گلہ نہ ہوا

یا

مندرجہ ذیل نظم کے بند کا مطلب لکھیے

آتا ہے یاد مجھ کو گزرا ہو زمانہ　　وہ باغ کی بہاریں وہ سب کا چہچہانہ

آزادیاں کہاں وہ اب اپنے گھونسلے کی　　اپنی خوشی سے آنا اپنی خوشی سے جانا

لگتی ہے چوٹ دل پر، آتا ہے یاد جس دم

شبنم کے آنسوؤں پر کلیوں کا مسکرانا

حصہ (ہ)

سوال26۔ مندرجہ ذیل منظومات میں سے کسی ایک نظم کا خلاصہ اپنے الفاظ میں لکھیے۔ 6

(i) عیدالفطر (ii) پرندے کی فریاد (iii) بہادر بنو

سوال27۔ آپ کو بخار آنے کی وجہ سے اپنے اسکول کے ہیڈ ماسٹر صاحب کو دو دن کی چھٹی کی درخواست لکھیے۔ 6

یا

اپنے والد صاحب کے نام ایک خط لکھیے جس میں تعلیمی سفر (Educational Tour) پر جانے کی اجازت اور ایک ہزار روپے کا مطالبہ کیا گیا ہو۔

یا

اپنے دوست کی سالگرہ پر اس کو مبارک باد کا خط تحریر کیجیے۔

سوال28۔ مندرجہ ذیل عنوانات میں سے کسی ایک عنوان پر سو (100) لفظوں پر مشتمل ایک مضمون لکھیے۔ 6

(i) عید کا دن

(ii) میرا پسندیدہ استاد

(iii) کمپیوٹر کی اہمیت

---ختم شد---

માધ્યમિક પરીક્ષા મોડલ પ્રશ્નપત્ર – ૨૦૨૧

વિષય :– ગુજરાતી

ધોરણ :– ૧૦

સમય : – ૩:૧૫ કલાક   કુલ ગુણ :– ૮૦

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સામાન્ય નિર્દેશ :–

GENERAL INSTRUCTION TO THE EXAMAINEES

(1). પરીક્ષાર્થી સૌ પ્રથમ પ્રશ્નપત્ર પર પોતાનો નામાંક જરૂરથી લખે.

(2). દરેક પ્રશ્ન કરવા ફરજિયાત છે.

(3). દરેક પ્રશ્નના જવાબ આપેલી પુસ્તીકામાં જ લખો.

(4). જે પ્રશ્નોમાં આંતરિક ખંડ છે તે દરેકના ઉતર એક સાથે જ લખો.

(5). પ્રત્યેક પ્રશ્નમાં માગ્યા પ્રમાણે ઉતર લખવાના છે.

(6). પ્રશ્નોના ગુણભાર નિમ્નાનુસાર છે.

ખંડ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	ગુણ દરેક પ્રશ્ન	કુલ ગુણાભાર
ખંડ–અ (A)	1 (1 થી 10),2 થી 11 = 20	1	20
ખંડ–બ (B)	12 થી 19 = 8	2	16
ખંડ–સ (C)	20 થી 23 = 4	4	16
ખંડ–દ (D)	24 થી 25 = 5	5	10
ખંડ–ય (E)	26 થી 28 = 3	6	18

Scanned with CamScanner

વિભાગ – A

પ્રશ્ન–૧ નીચે આપેલા બહુ વિકલ્પ ધરાવતા પ્રશ્નોના ઉતર સાચો વિકલ્પ શોધી લખો.

૧. જ્ઞાન મેળવવા માટે શુ કરવુ જોઈએ ? ૧

(અ) જ્ઞાન કરવું (બ) ગુરૂ કરવા (ક) પૈસા કમાવા (ડ)જ્ઞાની ગુરૂ કરવા

૨. નરસૈયા માટે ભગવાન કોનું રૂપ ધારણ કરે છે.? ૧

(અ) શિવજીનું (બ) દામોદર દોશીનું (ક) ગરુડનું (ડ) સોનીનુ

૩. 'ફુલોની સાથે રમત' કાવ્યમાં કવિ કોની સાથે રમવા ઈચ્છે છે.? ૧

(અ) ફુલોની સાથે (બ) માણસ સાથે (ક) ભગવાન સાથે (ડ) ઘોડા સાથે

૪. 'હવે કોઈને' કવિતાના કવિનું નામ કયુ છે. ? ૧

(અ) અખો ભગત (બ) યોસેફ મેકવાન (ક) સુદરમ (ડ) રહિમ

૫. બાદશાહે બાળક માટે શું લાવવાનો આદેશ કર્યો ? ૧

(અ) પાણી (બ) ચા (ક) શરબત (ડ) દૂધ

૬. સુર્યને સુધારવા માટે કોની જરૂર છે ? ૧

(અ) કડક શિક્ષકની (બ) આકાશની (ક) વાદળની (ડ) દરિયાની

૭. નીચેનામાંથી કિરણ બેદી કઈ રમતના ખેલાડી હતા ? ૧

(અ) ક્રિકેટ (બ) બેડમિન્ટન (ક) વોલીબોલ (ડ) બાસ્કેટ બોલ

૮. 'ઓછી અકકલથી દુકાળ પડે છે ' પાઠના લેખકનું નામ જણાવો. ૧

(અ) ચતરસિંહ જામ (બ) બકુલત્રિપાઠી (ક) કિરણ બેદી (ડ) બેલા ઠાકર

૯. 'પરીક્ષા' પાઠનો સાહિત્ય પ્રકાર કયો છે ? ૧

(અ) ટૂકીવાર્તા (બ) નવલકથા (ક) કવિતા (ડ) પ્રવાસ નિબંધ

૧૦. 'વેલી ઓફ ફલાવર્સ 'પાઠના લેખકનું નામ જણાવો. ૧

(અ) પન્નાલાલ પટેલ (બ) રમણ જોશી (ક) રમેશ ત્રિવેદી (ડ) પન્નાલાલ પટેલ

Scanned with CamScanner

પ્રશ્ન .૧૧ નીચે આપેલ પ્રશ્નોના એક વાકયમાં જવાબ આપો.

૨. બિરબલ બાદશાહને શું કહેતો રહતો હતો ? ૧

૩. ડૉ.કિરણ બેદીએ કઈ પ્રતિજ્ઞા લીધી ? ૧

૪. રેતીમાં રહેલ ભેજને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ? ૧

૫. ઈન્સપેકટરને મહાદેવની આંખમાં શું દેખાયું ? ૧

૬. કવિને ફુલોનું મુખડું કેવું લાગે છે ? ૧

૭. કેવા ગુરૂ આપણને હરિના દર્શન કરાવી શકે ? ૧

નીચેના પ્રશ્નોમાં રિકત સ્થાનની પૂર્તિ કરો.

૮. સુર્યને ઉભા રહેવાની સજા થાય ત્યારે સુર્ય .... જાય છે. ૧

૯. દામોદર દોશી કવિતાના કવિનું નામ .... છે. ૧

૧૦. જે વૃક્ષ કઠિયારા કાપી રહયા હતા તે .... થઈ રહયુ હતું ૧

૧૧. ઉડી ગયો વરાળ થઈને ....વિશ્વાસ. ૧

વિભાગ – (B)

૧૨. નીચે આપેલી જોડણી સુધારી ફરીથી લખો. ૨

(અ) અતિથી (બ) દિવસ (ક) સહાનુભુતિ (ડ) પ્રતિજ્ઞા

૧૩. નીચે આપેલા શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો લખો. ૨

(અ) કમળ (બ) ચક્ષું (ક) સુર્ય (ડ) શિખર

૧૪. વિરૂધ્ધાર્થી શબ્દ લખો. ૨

(અ) આકાશ (બ) ઉદય (ક) સજજન (ડ) સવાર

૧૫. રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ લખો. ૨

(અ) આંખ ખૂલી જવી (બ) ટોચે પહોંચવુ

૧૬. સંજ્ઞા અને વિશેષણ ઓળખાવો. ૨

(અ) ભલો મહાદેવ રડતો ગયો.

(બ) ધીમી ગતિએ આગળ વધતો.

Scanned with CamScanner

૧૭. યોગ્ય વિરામ ચિહનો મૂકી વાકય ફરીથી લખો. ૨

(અ) બેટા એમા સાકાર નહી દેખાય (બ) કેમ ભાઈ મોડો પડયો

૧૮. નીચેના શબ્દોની સંધિ વિચ્છેદ કરો. ૨

(અ) સજ્જન (બ) અત્યંત

૧૯. સમાસ વિગ્રહ કરો. ૨

(અ) દયાપાત્ર (બ) રાતદિવસ

વિભાગ – (C)

નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે થી ત્રણ વાકયમાં ઉતર લખો.

૨૦. અગ્નિ અને ધૂમાડાનું ઉદાહરણ આપી અખો શું કહેવા માંગે છે. ૪

(અથવા)

નરસૈયાને ઘરે પધારેલા ભગવવાની સુંદરતાનુંવર્ણન કરો.

૨૧. 'અક્ષર' અને 'શ્વાસ' વચ્ચે તુલના કરતા કવિ શું કહે છે. ૪

(અથવા)

કવિએ સુર્યને ઠોઠ નિશાળીયો શા માટે કહયો છે ?

૨૨. બિરબલ કરતા બાળક વધુ બુધ્ધિશાળી હતો એવું શાના આધારે કહી શકયા ૪

(અથવા)

ડાં.કિરણ બેદીના કયા ગુણોનું અનુસરણ કરશો ? શા માટે ?

૨૩. વેલી ઓફ ફલાવર્સમાં કયા કયા ફુલો જોવા મળે છે ? ૪

(અથવા)

વૃક્ષો બચાવવા માટે શું શું કરી શકાય તે માટેના તમારા વિચારો લખો.

Scanned with CamScanner

વિભાગ – (D)

પ્રશ્ન–૨૪. નીચેના અપઠિત ગદ્યાંશ વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉતર લખો.

એકગ્રતાની શકિત જેમ વધુને વધુ કેળવાતી જશે તેમ વધુને વધુ જ્ઞાન પ્રાપ્તિ થતી રહેશે. જ્ઞાન પ્રાપ્તિનો આજ એકમાત્ર ઉપાય છે.બૂટ પોલીશવાળો પણ જેટલો એકાગ્ર થશે તેટલો તે જોડાને વધારે ચમકવાળા બનાવશે. એજ રીતે એકાગ્રતાના લીધે રસોઈયો વધું સારી રસોઈ બનાવશે. દાન મેળવવામાં ઈશ્વરની આરાધના કરવામાં કે અન્ય કોઈકાર્ય બજાવવામાં એકાગ્રતાની શકિત જેટલી વધારે તેટલું તે કાર્ય વધારે સારૂ થશે. આપણે એના દ્વાર કેમ ખખડાવવા તે જાણીએ,યોગ્ય પ્રહાર કેવી રીતે કરવો તે પિછાનીએ તો જગત તેના રહસ્યો આપણી સમક્ષ ખુલ્લા કરવા તૈયાર થાય છે. એકાગ્રતામાંથી આ પ્રકારનું બળ અને શકિત આવે છે.

પ્રશ્નોઃ– (૧) જ્ઞાન પ્રાપ્તિનો એકમાત્ર ઉપાય કયો છે ? ૧

(૨) બૂટ પોલીસવાળો વધારે સારુ કામ કયારે કરી શકે ? ૧

(૩) કાર્ય વધારે સારૂ શેનાથી થશે ? ૧

(૪) કઈ શરતે જગત તેના રહસ્યો આપણી સમક્ષ ખુલ્લા કરવા તૈયાર છે ? ૧

(૫) યોગ્ય શીર્ષક આપો. ૧

પ્રશ્ન :૨૫ :– નીચે આપેલી પઠિત ગદ્યાંશ વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉતર લખો .

તળાવમાં ઉપર ભરાયેલું પાણી કેટલાક મહિનાઓ તો ગામના કામમમાં આવે છે. જેને આપણે પાલર પાણી કહીએ છીએ એ પુરા વિજ્ઞાનમાં આપણે નહિ જઈએ પણ તળાવ ઉપરથી સુકાઈ જાય પછી રેતીમાં પૂર્વજો ન જાણે કયારથી બેરી,કુઈ નામનો એક સુંદર ઢાંચો બનાવીને ઉપયોગમાં લે છે અને તેને નીતર્યુ પાણી કહે છે.તેથી લોકો સ્વાવલંબી રહે છે.

પ્રશ્નોઃ– (૧) પાલર પાણી કોને કહેવામાં આવે છે ? ૨

(૨) નીતર્યુ પાણી કોને કહે છે ? ૨

(૩) સ્વાવલંબી શબ્દનો વિરોધી શબ્દ લખો. ૧

Scanned with CamScanner

વિભાગ – (E)

પ્રશ્ન ૨૬. માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો.

૧. વૃક્ષો તમને કયા અને કેવી રીતે ઉપયોગી થાય છે તે લખો. ૩

(અથવા)

તમને કયું ફુલ ગમે છે ? શા માટે ? જણાવો.

૨. જો સુર્ય ન હોય તો શું થાય ? પાંચ વાકયમાં લખો. ૩

(અથવા)

મિત્ર સાથે અણ બનાવ થાય ત્યારે તમને થયેલી અનુભુતિનું વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન – ૨૭. નીચે આપેલા વિષયમાંથી કોઈપણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. ૬

(૧) શ્રમનું ગૌરવ (૨) માતૃપ્રેમ (૩) વર્ષાઋતું

(૪) કોરોના મહામારી અને સાવચેતી (૫) પર્યાવરણ સુરક્ષા

પ્રશ્ન – ૨૮. તમારી શાળામાં યોજાયેલા ' સ્વચ્છતા ' અભિયાનનો અહેવાલ લખો. ૬

(અથવા)

તમારી શાળામાં યોજાયેલા વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમનો અહેવાલ લખો.

Scanned with CamScanner

माध्यमिक परीक्षा मॉडल प्रश्न–पत्र 2021

सिन्धी

समयः 3¼ घण्टे पूर्णांक 80

परीक्षार्थियों के लिए सामान्य निर्देश :–

GENERAL INSTRUCTION TO THE EXAMINEES:

1. परीक्षार्थी सर्वप्रथम अपने प्रश्न पत्र पर नामांक अनिवार्यतः लिखें।
2. सभी प्रश्न करने अनिवार्य है।
3. प्रत्येक प्रश्न का उत्तर दी गई उत्तर पुस्तिका में ही लिखें।
4. जिन प्रश्नों में आन्तरिक खण्ड हैं उन सभी के उत्तर एक साथ ही लिखें।
5. प्रश्न का उत्तर लिखने से पूर्व प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
6. प्रश्नों का अंकभार निम्नानुसार है।

खण्ड	प्रश्नों की संख्या	अंक प्रत्येक प्रश्न	कुल अंक भार
खण्ड–अ(A)	1 (i से x) 2 से 11=20	1	20
खण्ड–ब(B)	12 से 19 = 8	2	16
खण्ड–स(C)	20 से 23 = 4	4	16
खण्ड–द(D)	24 से 25 = 2	5	10
खण्ड–य(E)	26 से 28 = 3	6	18

Sl. No.

नामांक Roll No.

No. of Questions - 28

No. of Printed Pages - 6

S-74-Sindhi (T.L.)

Tear Here

माध्यमिक परीक्षा–2021
SECONDARY EXAMINATION - 2021
मॉडल प्रश्न पत्र
सिन्धी
SINDHI
(Third Language)

समय : 3.15 घण्टे

पूर्णांक : 80

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहां से फाड़ें

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER

✳ **शागिर्दनि लाइ ज़रूरी हिदायतूं :**

(1) सभेई सुवाल करणु ज़रूरी आहिनि।

(2) हरहिक सुवाल जे साम्हूं मार्कूं डिनल आहिनि।

(3) सभिनी सुवालनि जा जवाब जवाबी कॉपीअ (Answer Book) में लिखिणा आहिनि।

यहां से काटिये

खण्ड 'ए'

✳ 1. (I-X) हेठियनि सुवालनि जा सही जवाब चूंडियो- (10)

I 'सफ़ेद हंस' आहे-

(अ) मज़मून (ब) जीवनी

(स) नाटक (द) लोक कहाणी ( )

II 'मुल्हु' कहाणीअ जो लेखक आहे-

(अ) कला 'प्रकाश' (ब) ईश्वर चंदर

(स) हरी हिमथाणी (द) मनोहर निहालाणी ( )

III गोवर्धन महबूबाणी 'भारती' नंढिड़ो नाटक लिखियो आहे-

(अ) उमरु मारुई (ब) टी पार्टी

(स) सफ़र जो साथी (द) बु॒ढा आश्रम ( )

IV 'पराए मास में काती' कहाणीअ में संदेश डि॒नल आहे-

(अ) डे॒ती लेती वठणु (ब) डे॒ती लेतीअ जो बहिष्कार करणु

(स) शराब वापराइणु (द) मथियनि मां को बि न ( )

V 'असां जेको कुनो चाढ़ियो आहे, तंहिंजो ढकणु हीउ छोकर लाहींदो' शाहु साहिब इहे लफ़्ज़ कंहिंखे डि॒सी चयाऊं-

(अ) हरी 'दिलगीर' (ब) किशनचंद 'बेवसि'

(स) हूंदराज 'दुखायल' (द) सचल 'सरमस्त' ( )

VI जिंस मुज़करु (पुलिंग) जो मिसाल आहे-

(अ) घोड़ी (ब) डेल

(स) घोड़ो (द) ब॒किरी ( )

VII 'अदद वाहिदु' जो मिसाल आहे-

(अ) मोटरूं (ब) काठियूं

(स) माला (द) खटूं ( )

VIII 'उभु' लफ़्ज़ माना जी आहे-

(अ) किसान (ब) आसमान

(स) महिमान (द) परमात्मा ( )

IX 'असां खे एकता ऐं प्रेम जो डे दानु ऐ दाता!' हीअ सिट कहिड़ी कविता जी आहे-

(अ) क़ुदिरत वारा (ब) महिनत

(स) ऐ दाता (द) अइट जो आवाज़ु ( )

X 'क़ुदिरत वारा' कविता लिखी आहे-

(अ) चैनराइ बचोमल 'सामी' (ब) किशनचंद तीर्थदास खत्री 'बेवसि'

(स) नारायण 'भारती' (द) शालिनी 'सागर' ( )

✳ 2-8. हेठि लिखियल टुकिरे खे ध्यान सां पढ़ी सुवालनि जा जवाब लिखो-

हिंदुस्तान जे गुलिस्तान में सिंधियत बि हिकु विचित्र, निरालो ऐं सुहिणो गुलु आहे, जंहिं में बियुनि क़ौमुनि वांगुरु पंहिंजी अलगि भाषा, लिपी, रीतियूं, रस्मूं, रवाज, पहराउ, रहिणी ऐं करिणी आहे। अजु बि दुनिया सिंधू घाटीअ जी सभ्यता जी महानता जूं सुर्कियूं भरे थी। भारत त छा पर सजे विश्व खे उन ते नाज़ आहे। हिंद ते संदसि नालो बि सिंधु तां ई पियो। वेद बि सिंधू घाटीअ जे किनारे ते लिखिया विया। सिंधु ऋषियुनि, मुनियुनि, साधुनि, संतनि, सूफ़ियुनि ऐं सालिकनि जो घरु थी रही आहे। पोइ सिंधु सगोरी छो न दुनिया लाइ रोशन मुनारो थींदी? अहिड़ी महान सिंधी सभ्यता खे ई असीं 'सिंधियत' जे नाले सां सडियूं था। सिंधियत, सिंधियुनि जी भाषा, साहित्य, रहण - सहण, खाइण-पीअण, बोल-चाल, गाइण-वजाइण ऐं रीतियुनि रस्मुनि जो कुल जोडु आहे।

2. मथिएं टुकिरे जो सुहिणो सिरो लिखो। (1)

3. हिंदुस्तान जे गुलिस्तान में हिकु विचित्र ऐं निरालो गुलु कहिड़ो आहे? (1)

4. वेद कहिड़ी नदीअ जे किनारे ते लिखिया विया? (1)

5. अजु बि दुनिया कहिड़ी सभ्यता जी महानता जूं सुर्कियूं भरे थी? (1)

6. ज़िद लिखो- सुहिणो। (1)

7. 'गुलिस्तान' लफ़्ज़ जी माना छा आहे? (1)

8. 'सिंधियत' छाखे चइबो आहे? (1)

✳ 9-11. सही लफ़्ज़ चूंडे ख़ाल भरियो-

(अइट, गीतनि, अलफ़)

9. 'अखरु पढ़ु .... जो, वर्क़ सभु विसारि।' (1)

10. 'जगु मेड़िया टामे जा टुकिरा, मूं मेड़िया .... जा मोती।' (1)

11. 'तुंहिंजे .... जो आवाज़ु, मूं त झूपिड़ियुनि में बुधो।' (1)

खण्ड 'बी'

✳ 12-19. हेठियनि सुवालनि जा जवाब लिखो-

12. पढ़ण वक्ति छा छा करणु खपे? (2)

13. ॿापूजी रविन्द्रनाथ खे श्रद्धा विचां कहिड़ो नालो ॾिनो? (2)

14. माई शकुंतला नुंहं खे छा चयो? (2)

15. उमर मारुईअ खे छो क़ैद कयो? (2)

16. सचल सरमस्त पाण लाइ छा चयो आहे? (2)

17. प्रोफ़ेसर राम पंजवाणीअ पंहिंजी कविता जे मार्फ़त कहिड़ो संदेश ॾिनो आहे? (2)

18. हारी छा छा कनि था? (2)

19. 'दुख ऐं सुख जंहिंजा ॿ किनारा' जी अंदिरीं माना समुझायो। (2)

खण्ड 'सी'

✳ 20-23. हवाला समुझायो-

20. ''अमड़ि, भगॻुवान अलाए कंहिंजे भाॻे थो ॾिए।''

या (4)

''हूंअं सचु त इहो आहे पुट! मां त हाणे चङीअ तरह उथी वेही नथी सघां।''

21. ''ॾिसु कोशिश करि, मतां नसीबु ज़ोरु हुजेई।''

या (4)

''न, न। असांजो गुड्डू अहिड़ो कोन्हे।''

22. ॾातारु त तूं, ॿिया सभेई मङिणा,
मींहं मुंदाइता वसिणा, सदा वसीं तूं।

या (4)

गुलनि वांगुरु असीं हिन देश जे गुलशन खे महिकायूं,
असीं शल ज्ञान ऐं विज्ञान सां भारत खे ॿहिकायूं,
रखीं क़ायमु असांजो शाल क़ौमी शानु ए दाता।

23. मूंखे कल आहि, अंदरि नांगु आहे,
पर त भी टोकिरी ड॒ाढी थी वणेमि,
मूंखे रंगीन गुलनि ड॒ाढो मोहियो आ,
छा त सुरहाणि उन्हनि में आहे।

या (4)

दुनिया दुख खे दुख ई ज॒ातो,
पर मूं दुख जो मरमु सुञातो,
सुख जी नाज़ुकु नव वरनीअ खे,
पहिरायमि पीड़ा जी पोती।

खण्ड 'डी'

24. किनि बि पंजनि इस्तलाहनि जी माना लिखी जुमिले में कमि आणियो- (5)

(i) अंदर जो कारो हुअणु

(ii) कन भरणु

(iii) पुठी ठपणु

(iv) ब॒टाकूं हाणणु

(v) बि॒ए जे मास में काती हणणु

(vi) पेट में कूआ डोड़णु

(vii) दालि न ग॒रणु

(viii) मथा मूना हणणु

(ix) दिलि वठणु

(x) हथ पेर हलाइणु

25. इस्मु छाखे चइबो आहे, मिसाल ड॒ेई समुझायो।

या (5)

इस्मु छाखे चइबो आहे? इस्म जे क़िस्मनि जा नाला लिखो।

खण्ड 'ई'

26. कंहिं बि हिक विषय ते मज़्मून लिखो- (6)

(i) मुंहिंजो सुहिणो सपनो

(ii) कोरोना महामारी ऐं 2020

(iii) एकता जो अवतारु- 'झूलेलाल'

27. पंहिंजे दोस्त/साहेड़ीअ खे भाउ जी शादीअ में अचण लाइ नींढ भरियो ख़तु लिखो।

या (6)

पंहिंजे स्कूल जे प्रिंसीपाल खे पीउ जी ब॒िए शहर में बदिली थियण ते टी.सी. ड॒ियण बाबति दरख़्वास्त लिखो।

या

तव्हांजे मौहल्ले में नलनि में गंदे पाणीअ जे सप्लाईअ बाबति जलदाय विभाग जे आफ़ीसर खे दरख़्वास्त लिखो।

28. सिंधी समाज जे रस्मुनि बाबति तव्हांखे कहिड़ी ज॒ाण आहे?

या (6)

'ब॒ुढा आश्रम' कहाणी तव्हांखे केतिरे क़दुरु वणी?

या

कवि बेवसि पंहिंजी कविता 'क़ुदिरत वारा' में क़ुदिरत वारे जी साराह कहिड़े नमूने कई आहे? समुझायो।

Sl. No.

Tear Here

روول نمبر Roll No.

No. of Questions - 28

No. of Printed Pages - 6

S-74-Sindhi (T.L.)

ماڌيمڪ اِمتحان - 2021

SECONDARY EXAMINATION - 2021

ماڊل پيپر

سنڌِي

SINDHI

(Third Language)

وقت : 3.15 ڪلاڪ

مارڪون : 80

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER

پيپر کي کولڻ لاءِ هِتان ڦاڙيو

هِتان ڪٽيو

✳ شاگردن لاءِ ضروري هدايتون :

(1) سڀيئي سوال ڪرڻ ضروري آهن.

(2) هرهڪ سوال جي سامهون مارڪون ڏنل آهن.

(3) سڀني سوالن جا جواب جوابي ڪاپيءَ (Answer Book) ۾ لکڻا آهن.

ڪنڊ 'A'

* 1. (X-I) هينين سوالن جا صحيح جواب چونڊيو- (10)

I 'سفيد هنس' آهي-

(الف) مضمون (ب) جيوَني

(ث) ناٽڪ (د) لوڪ ڪهاڻي ( )

II 'مُلهه' ڪهاڻيءَ جو ليکڪ آهي-

(الف) ڪَلا 'پرڪاش' (ب) ايشوَر چندر

(ث) هري همٿاڻي (د) منوهر نهالاڻي ( )

III گووَرڌن محبوباڻي 'پارٽي' ننڍڙو ناٽڪ لکيو آهي-

(الف) عمر مارئي (ب) ٽي پارٽي

(ث) صفر جو ساٿي (د) ٻڍا آشرم ( )

IV 'پَرائي ماس ۾ ڪاتي' ڪهاڻيءَ ۾ سنديش ڏنو آهي-

(الف) ڏيتي ليتي ونڻ (ب) ڏيتي ليتيءَ جو بهشڪار ڪرڻ

(ث) شراب واپرائڻ (د) مٿين مان ڪوبه نه ( )

V 'اَسان جيڪو ڪُنو چاڙهيو آهي، تنهنجو ڊڪڻ هيءُ ڇوڪرو لاهيندو' شاهه صاحب اِهي لفظ ڪنهنکي ڏسي چياڻون-

(الف) هري 'دلگير' (ب) ڪشنچند 'بيوَس'

(ث) هوندراج 'دُکايل' (د) سچو 'سرمست' ( )

IV جنس مذڪر (پُرلِنگ) جو مثال آهي-

(الف) گهوڙي (ب) ديڳ

(ث) گهوڙو (د) ٻڪري ( )

IIV 'عدد واحد' جو مثال آهي-

(الف) موٽرون (ب) ڪاٺيون

(ث) مالا (د) ڪٽون ( )

IIIV 'اُڀ' لفظ جي معنيٰ آهي-

(الف) ڪسان (ب) آسمان

(ث) مهمان (د) پرماتما ( )

IX   ’اَسانکي ايکتا ۽ پريم جو ڏي دان داتا!‘ هيءَ سِٽ ڪهڙي ڪويتا جي آهي-

(الف) ڌرت وارا   (ب) محنت

(ث) اي داتا   (د) اَئُت جو آواز   (   )

X   ’ڌرت وارا‘ ڪويتا لکي آهي-

(الف) چئنراءِ بچوم ’سامي‘   (ب) ڪشنچند تيرٿداس کتري ’بيوَس‘

(ث) نارائڻ ’يارتي‘   (د) شالني ’ساگر‘   (   )

* 2-8. هيٺ لکيل ٽُڪري کي ڌيان سان پڙهي سوالن جا جواب لکو-

هندستان جي گُلستان ۾ سنڌيت جو هڪ وچتر، نرالو ۽ سُهڻو گُل آهي، جنهن ۾ ٻين ومن وانگر پنهنجي اَلڳ ڀاشا، لپي، ريتيون، رسمون، رواج، پهراڻُ، رهڻي ۽ ڪرڻي آهي. اَڄ به دنيا سنڌوُ گهاٽيءَ جي سڀيتا جي مهانتا جون سُرڪيون ڀري ٿي. ڀارت تہ ڇا پر سڄي وشوَ کي اُن تي ناز آهي. هند تي سندس نالو بہ سنڌ تان ئي پيو. ويد بہ سنڌو گهاٽيءَ جي ڪناري تي لکيا ويا. سنڌ رشين، مُنين، ساڌن، سنتن، صوفين ۽ سالڪن جو گهر ٿي رهي آهي. پوءِ سنڌ سڄوري چونہ دنيا لاءِ روشن مُنارو ٿيندي؟ اهڙي مهان سنڌي سڀيتا کي ئي اَسين ’سنڌيت‘ جي نالي سان سڏيون ٿا. سنڌيت، سنڌين جي ڀاشا، ساهتيہ، رهڻ-سَهڻ، کائڻ-پيئڻ، ٻول-چال، ڳائڻ-وَڄائڻ ۽ ريتين رسمن جو ڪُل جوڙُ آهي.

2. مٿئين ٽُڪري جو سُهڻو سِرو لکو. (1)

3. هندستان جي گُلستان ۾ هڪ وِچتر ۽ نرالو گُل ڪهڙو آهي؟ (1)

4. ويد ڪهڙي نديءَ جي ڪناري تي لکيا ويا؟ (1)

5. اَڄ بہ دنيا ڪهڙي سڀيتا جي مهانتا جون سُرڪيون ڀري ٿي؟ (1)

6. ضد لکو- سُهڻو. (1)

7. ’گُلستان‘ لفظ جي معنيٰ ڇا آهي؟ (1)

8. ’سِنڌيت‘ ڇاکي چئبو آهي؟ (1)

* 9-11. صحي لفظ چونڊي خال ڀريو-

(اَئُت، گيتن، اَلف)

9. ’اَکر پڙهہ .... جو، وَرق سڀ وِسارِ.‘ (1)

10. ’ڄڀَ ميڙيا ٿامي جا ٽُڪرا، مون ميڙيا .... جا موتي.‘ (1)

11. ’تنهنجي .... جو آواز، مون تہ جهوُپڙين مان ٻُڌو.‘ (1)

کنڊ 'B'

✳ 19-12. هيٺين سوالن جا جواب لکو-

12. پڙهڻ وقت ڇا ڇا ڪرڻ کپي؟ (2)

13. باپوءَ جي رويندرناٿ کي شردا وچان ڪهڙو نالو ڏنو؟ (2)

14. مائي شڪنتلا ٻُنهن کي ڇا چيو؟ (2)

15. عمر مارئيءَ کي ڇو قيد ڪيو؟ (2)

16. سچل سرمست پاڻ لاءِ ڇا چيو آهي؟ (2)

17. پروفيسر رام پنجواڻيءَ پنهنجي ڪويتا جي معرفت ڪهڙو سنديش ڏنو آهي؟ (2)

18. هاري ڇا ڇا ڪن ٿا؟ (2)

19. 'ڏک ۽ سُک جنهنجا ٻه ڪنارا' جي اَندرين معنيٰ سمجهايو. (2)

کنڊ 'C'

✳ 23-20. حوالا سمجهايو-

20. ''اَمڙ ! ڀڳوان اَلائي ڪنهنجي پاپ جي ٿو ڏنڊ ڏئي.''

يا (4)

''هونئن سچ ته اِهو آهي پٽ ! مان ته هاٿي چڙهيءَ طرح اُٿي ويهي نٿي سگهان.''

21. ''ڏسُ ڪوشش ڪر، متان نصيب زور هجيئي.''

يا (4)

''نه، نه. اَسانجو ڏُڏو اَهڙو ڪونهي.''

22. ڏاتار تون، ٻيا سڀيئي مَڱڻا،
مينهن مُنڌائتا وَسڻا، سدا وَسين تون.

يا (4)

گُلن وانگر اَسين هن ديش جي گُلشن کي مَهڪايون،
اَسين شعر گيان ۽ وگيان سان ڀارت کي ڀڙڪايون،
رکين قائم اَسانجو شال قوميِ شانُ اي داتا.

23. مون کي ڪَ آهي، اَندر نانگ آهي،
پر تہ يِي نوڪريِ ڏاڍيِ تي وَڌيس،
مون کي رنگين گُلن ڏاڍو موهيو آ،
ڇا تہ سُرهاڻ اُنهن ۾ آهي.

يا (4)

دنيا ڏک کي ڏک ٿِي ڄاتو،
پر مون ڏک جو مرم سُڃاتو،
سُک جي نازڪ نوَ وَرنيءَ کي،
پهرايم پيڙا جي پوتيِ.

کنڊ 'D'

24. ڪن بہ پنجن اِصطلاحن جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو. (5)

(i) اَندر جو ڪارو هئڻ
(ii) ڪَن پرڻ
(iii) پُٺي نپڻ
(iv) ٻِتاڪون هڻڻ
(v) ٻئي جي ماس ۾ ڪاتي هڻڻ
(vi) پيٽ ۾ ڪوئا ڊوڙڻ
(vii) دال نہ ڳرڻ
(viii) متا موُنا هئڻ
(ix) دِل ونڻ
(x) هَٿ پير هلائڻ

25. اِسم ڇاکي چئبو آهي، مثال ڏيئي سمجهايو.

يا (5)

اِسم ڇاکي چئبو آهي؟ اِسم جي سمن جا نالا لکو.

کنڊ 'E'

26. ڪنهن بہ هڪ وشيہ تي مضمون لکو- (6)

(i) منهنجو سُهڻو سپنو

(ii) ڪورونا مهاماريِ ۽ 2020

(iii) ايڪتا جو اَوتار- 'جهوليلع '.

27. پنهنجي دوست/ساهيڙيءَ کي ڀاءُ جي شاديءَ ۾ اَچڻ لاءِ نينڊ پريو خط لکو.

يا (6)

پنهنجي اِسڪول جي پرنسيپال کي پيءُ جي ٻئي شهر ۾ بدلي ٿيڻ تي ٽي.سي. ڏيڻ بابت درخواست لکو.

يا

توهانجي مُحلي ۾ نلن ۾ گندي پاڻيءَ جي سپلائيءَ بابت جلدايہ وڀاڳ جي آفيسر کي درخواست لکو.

28. سنڌي سماج جي رسمن بابت توهانکي ڪهڙي ڄاڻ آهي؟

يا (6)

'ٻُڍا آشرم' ڪهاڻي توهانکي ڪيتري ڊر وڌي؟

يا

ڪوي بيوَس پنهنجي ڪويتا ' ڌرت وارا' ۾ ڌرت واري جي ساراهہ ڪهڙي نموني ڪئي آهي؟ سمجهايو.

माध्यमिक परीक्षा मॉडल प्रश्न–पत्र 2021

पंजाबी(तृतीय भाषा)

समयः 3¼ घण्टे **पूर्णांक 80**

परीक्षार्थियों के लिए सामान्य निर्देश :–

GENERAL INSTRUCTION TO THE EXAMINEES:

1. परीक्षार्थी सर्वप्रथम अपने प्रश्न पत्र पर नामांक अनिवार्यतः लिखें।
2. सभी प्रश्न करने अनिवार्य है।
3. प्रत्येक प्रश्न का उत्तर दी गई उत्तर पुस्तिका में ही लिखें।
4. जिन प्रश्नों में आन्तरिक खण्ड हैं उन सभी के उत्तर एक साथ ही लिखें।
5. प्रश्न का उत्तर लिखने से पूर्व प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
6. प्रश्नों का अंकभार निम्नानुसार है।

खण्ड	प्रश्नों की संख्या	अंक प्रत्येक प्रश्न	कुल अंक भार
खण्ड–अ(A)	1 (i से x) 2 से 11=20	1	20
खण्ड–ब(B)	12 से 19 = 8	2	16
खण्ड–स(C)	20 से 23 = 4	4	16
खण्ड–द(D)	24 से 25 = 2	5	10
खण्ड–य(E)	26 से 28 = 3	6	18

मॉडल प्रश्न-पत्र
माध्यमिक परीक्षा 2020-21
विषय: पंजाबी (T.L.)

ਸਮਾਂ: 3:15 ਘੰਟੇ **ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80**

ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ :-

- ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਲਿਖਣ।
- ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਕਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 20 ਤੋਂ 28 ਤਕ ਆਂਤਰਿਕ ਵਿਕਲਪ ਹਨ।
- ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੀ ਉੱਤਰ-ਪੁਸਤਿਕਾ 'ਤੇ ਹੀ ਲਿਖੋ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਹੀ ਤਰਤੀਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਖੰਡ-ੳ

1.ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ- **(10 x 1 = 10)**

(I) ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ-

(ੳ) ਸੁਖੀ ਜੀਉਣ ਦੀ ਕੁੰਜੀ (ਅ) ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ (ੲ) ਨਵੀਂ ਬਹਾਰ (ਸ) ਹਾਲੀ ਦਾ ਗੀਤ

(II) 'ਚਾਨਣ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ ਤੋਪਾ ਕੌਣ ਭਰੇ'.....ਕਾਵਿ ਤੁਕ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਹੈ-

(ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ (ਅ) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ (ੲ) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ (ਸ) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ

(III) "ਕਾਉਂ ਲਗੜ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ, ਚਿੜੀਆਂ ਜੁੱਰੇ ਖਾਇ।" ਤੁਕ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਹੈ-

(ੳ) ਆਓ ਸਈਓ ਰਲ ਦਿਉ ਨੀ ਵਧਾਈ (ਅ) ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਆਏ

(ੲ) ਬੁਲ੍ਹਾ ਕੀ ਜਾਣਾਂ ਮੈਂ ਕੌਣ (ਸ) ਬਸ ਕਰ ਜੀ ਹੁਣ ਬਸ ਕਰ ਜੀ

(IV) "ਫਰੀਦਾ ਸਕਰ ਖੰਡੁ ਨਿਵਾਤ ਗੁੜ ਮਾਖਿਓ ਮਾਂਝਾ ਦੁਧੁ ॥"

ਉਪਰੋਕਤ ਤੁਕ ਵਿਚ ਆਏ 'ਨਿਵਾਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ-

(ੳ) ਸ਼ਹਿਦ (ਅ) ਮਲੱਠੀ (ੲ) ਮਿਸ਼ਰੀ (ਸ) ਸ਼ੱਕਰ

(V) 'ਪਹੁਤਾ ਪਾਂਧੀ' ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ-

(ੳ) ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ (ਅ) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ

(ੲ) ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ (ਸ) ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ

(VI) 'ਸਾਂਝੀ ਕੰਧ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਪਾਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ-

(ੳ) ਰਾਮ ਰਤਨ (ਅ) ਨਗੌਰ ਸਿੰਘ (ੲ) ਧੰਮਾ ਸਿੰਘ (ਸ) ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ

(VII) "ਉਤੇ ਬਗਲੇ ਨਹਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਲਾਲ ਨਹਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ।" ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਕਿਹੜੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀਆਂ ਹਨ-

(ੳ) ਪਹੁਤਾ ਪਾਂਧੀ (ਅ) ਸਾਂਝੀ ਕੰਧ (ੲ) ਦੁੱਧ ਦਾ ਛੱਪੜ (ਸ) ਖ਼ੂਨ

(VIII) ਪ੍ਰੋ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਬੰਧ ਮੁਤਾਬਕ ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ-

(ੳ) ਦਿੱਲੀ (ਅ) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ੲ) ਕਲਕੱਤਾ (ਸ) ਲੁਧਿਆਣਾ

(IX) ਗੰਗਾਦੀਨ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੈ-

(ੳ) ਪ੍ਰਿ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ (ਅ) ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਆਂ

(ੲ) ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (ਸ) ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ

(X) ਬੂੰਦੀ ਨਗਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਲ੍ਹਾ ਹੈ-

(ੳ) ਨਾਹਰਗੜ੍ਹ (ਅ) ਕੁੰਭਲਗੜ੍ਹ (ੲ) ਤਾਰਾਗੜ੍ਹ (ਸ) ਮਹਿਰਾਣਗੜ੍ਹ

2-8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਪੰਗਤੀ ਵਿਚ ਦਿਉ- (7x1=7)

2. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ?

3. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਿਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

4. ਲਾਲ ਤੇ ਦਿਆਲ ਕਿਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ ?

5. ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਗੰਗ ਨਹਿਰ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਕਦੋਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ?

6. ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜਿਹਲਮ, ਰਾਵਲ ਪਿੰਡੀ ਤੇ ਕੈਮਲਪੁਰ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?

7. ਦੁਆਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

8. ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸਫ਼ਲ ਸਾਧਨ ਹੈ ?

9-11. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋ- (3x1=3)

9. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ.......ਹੈ ।

10. ਗੰਗਾਦੀਨ.......ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ।

11. ਬਹਾਵਲਪੁਰ, ਝੰਗ ਆਦਿ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ........ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਖੰਡ-ਅ

12-19. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ- **(8 x 2 = 16)**

12. ਫਰੀਦ ਜੀ ਰੱਬ ਦਾ ਵਾਸ ਕਿੱਥੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲੋਂ ਵਰਜਦੇ ਹਨ ?

13. ਕਵਿੱਤਰੀ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਯਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ?

14. ਸਾਂਝੀ ਕੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ ਤੇ ਕਿਸਨੂੰ ਪਈ ?

15. ਸ਼ਿਕੰਜਵੀ ਵਾਲਾ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਿਉ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ?

16. ਗੰਗਾਦੀਨ ਕੌਣ ਸੀ ਤੇ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ?

17. ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਫਲਾਇੰਗ ਸਿੱਖ' ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ?

18. ਟਕਸਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?

19. ਮਲਵਈ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?

ਖੰਡ-ੲ

20-23. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ- **(4 x 4 = 16)**

20. 'ਰੁੱਖ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਲਿਖੋ ।

ਜਾਂ

'ਬੋਲੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਡੀ' ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ?

21. 'ਦੁੱਧ ਦਾ ਛੱਪੜ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ।

ਜਾਂ

'ਸਾਂਝੀ ਕੰਧ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

22. ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀ-ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਨ ?

ਜਾਂ

ਗੋਲਮੇਜ਼ ਸੰਮੇਲਨ ‘ਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ?

23. ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ‘ਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਹਨ ?

ਜਾਂ

ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ ।

ਖੰਡ-ਸ

24. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਬੰਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ- **(2+3 = 5)**

ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਰਨ ਮਾਰਨ ਜਾਣਦੇ ਸਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰਨ ਜਾਣਦੇ

ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰ ਕਦੇ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ।

ਜਾਂ

ਫਰੀਦਾ ਗਲੀਏ ਚਿਕੜੁ ਦੂਰਿ ਘਰੁ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੇ ਨੇਹੁ॥

ਚਲਾ ਤ ਭਿਜੈ ਕੰਬਲੀ ਰਹਾ ਤ ਤੁਟੈ ਨੇਹੁ॥

ਭਿਜਉ ਸਿਜਉ ਕੰਬਲੀ ਅਲਹ ਵਰਸਉ ਮੇਹੁ॥

ਜਾਇ ਮਿਲਾ ਤਿਨਾ ਸਜਣਾ ਤੁਟਉ ਨਾਹੀ ਨੇਹੁ॥

25. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ- **(5x1=5)**

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਈ । ਜਿਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਗ਼ਦਰ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ । ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਬਾ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਸਨ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗ਼ਦਰ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ । ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਛਾਉਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਰੋਹ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ । ਕਿਰਪਾਲ ਨਾਂ ਦੇ ਮੁਖ਼ਬਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਫ਼ੇਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ, ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘੀਆ ਆਦਿ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਰਕੱਢ ਕਾਮੇ ਸਨ ।

(I) ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਉ ।

(II) ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਕੀ ਸੀ ?

(III) ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਬਣਾਈ ?

(IV) ਵਿਦਰੋਹ ਨੂੰ ਫ਼ੇਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਖ਼ਬਰ ਕੌਣ ਸੀ ?

(V) ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ-

ਮਨੋਰਥ, ਵਿਦਰੋਹ, ਮੁਖ਼ਬਰ, ਗ਼ਦਰ ।

ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਵਣ ਦੇ ਮੀਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਕੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਉਪਜਦੀ ਹੈ। ਸਾਵਣ ਦੀ 'ਤੀਜ' ਨੂੰ ਤੀਆਂ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਪਿੰਡ 'ਚ ਤੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਮੁਕੱਰਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਟੋਭਾ, ਤੀਆਂ ਵਾਲਾਂ ਬਰੋਟਾ, ਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਖੂਹ ਆਦਿ। ਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੁੱਖ ਤੀਆਂ ਦੀ ਗਾਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਰੂਪ 'ਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੀਆਂ ਦਾ ਆਰੰਭਕ ਦਿਨ ਭਾਵੇਂ ਤੀਜ ਦਾ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਉੱਪਰ ਮਹਿੰਦੀ ਲਗਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਲਵੇ ਦੀਆਂ ਤੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ। ਤੀਆਂ ਦੇ ਗਿੱਧੇ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਮਨ ਦੇ ਵਲਵਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ।

(I) ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਉ ।

(II) ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਮਹਿੰਦੀ ਕਿਸ ਦਿਨ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?

(III) ਸੁੱਕੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਕਦੋਂ ਉਪਜਦੀ ਹੈ ?

(IV) ਤੀਆਂ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ ?

(V) ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ-

ਉਤਸ਼ਾਹ, ਅਹਿਮ, ਅਰੰਭ, ਮਸ਼ਹੂਰ ।

ਖੰਡ-ਹ

26. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਉੱਪਰ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ- **(6)**

(ੳ) ਨਸ਼ਾ: ਇੱਕ ਸਰਾਪ

(ਅ) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ

(ੲ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

27. ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ । **(6)**

ਜਾਂ

ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਖੁਲਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ ।

ਜਾਂ

ਤੁਹਾਡੇ ਮਿੱਤਰ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਚੰਗੇ ਅੰਕਾਂ 'ਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਸਫ਼ਲਤਾ ਲਈ ਵਧਾਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ ।

28. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਲਿਖੋ- **(6)**

(ੳ) ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ (ਆਰਤੀ)

(ਅ) ਬਸ ਕਰ ਜੀ ਹੁਣ ਬਸ ਕਰ ਜੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ

===